

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

02-00-20 / 13. 07. 2015

ДО

**ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА ПО
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА НА
43-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА**

НАРОДНО СЪБРАНИЕ на РЕ
ВХ № <i>ПГ-505-00-8</i>
ПОЛУЧЕНО НА <i>13.07.2015</i> г.

Уважаема госпожо Председател,

Приложено Ви изпращаме становището на Общото събрание на Българска академия на науките, прието на 13.07.2015 г., относно Закон за изменение и допълнение на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ).

Приложение: Съгласно текста.

ПРОФ. ДХН НИКОЛА МАЛИНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОС НА БАН

СТАНОВИЩЕ НА ОС на БАН

прието на 13.07.2015г.

Относно: Закон за изменение и допълнение на Закон за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ)

Общото събрание на БАН е изразило официалното си становище в процеса на подготовката на Закон за развитие на академичния състав в официален документ на 09.12.2009 г. Формулирани са нашите опасения, че ЗРАСРБ съдържа много недостатъци, вътрешни противоречия и несъгласуваности и е в противоречие с националния интерес, който е за запазване на равнището на научните степени и длъжности. Показан е основният недостатък на закона, изразяващ се в липсата на национални критерии и принижаването на изискванията за качество на докторските дисертации, на нивото на научните длъжности и неясните критерии за кариерно развитие.

Категорично е изразено становище, че децентрализация би била приемлива единствено, ако изискванията и процедурите за получаване на научни степени и заемане на научни длъжности са уредени на законово ниво и следователно са общи и еднакви за всички. В противен случай ще се стигне до уравниване на университетите и организациите с различно научно ниво, броят на хората с научни титли ще скочи драстично, титлите „професор” и „доцент” ще станат по-скоро обект на присмех, отколкото на уважение, а развитието на научните кадри ще остане в ръцете на административното ръководство на съответното научно учреждение.

За съжаление, всичките ни опасения се реализираха в пълна степен и от години е ясно, че е нужна промяна в законовите регулации.

ОС на БАН изрази подкрепа на общите принципи, формулирани в проектите на ЗИД на МОН от 21.01.2014 г. и ЗИД на народния представител Ст. Стоилов от 19.12.2014 г., които предвиждат въвеждане на минимални национални изисквания към кандидатите за придобиване на научни степени и академични длъжности. Двата законопроекта по същество се различават единствено по два съществени елемента:

- 1) създаването на Национална агенция за академична апелация (НААА) – орган за контрол на процедурите по закона и по сигнали за плагиатство;
- 2) процедура за проверка на националните наукометрични показатели по професионални направления на лицата, придобили научна степен или заели академична длъжност при условията и по реда на Закона за развитието на академичния състав на Република България до влизане в сила на този закон.

ОБЩИ ЗАБЕЛЕЖКИ КЪМ ЗИД НА ЗРАСРБ (08.04.2015 г.)

Комисията за научна политика и стратегия счита, че:

1. При съществуващата структура на научните институции и висшите училища без създаването на национален орган не би бил възможен ефективен контрол на предвидените от закона процедури и гарантиране на минималните наукометрични нива.
2. Проверката на процедурите по придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности при условията и по реда на Закона за развитието на академичния състав на Република България е абсолютно необходима.
3. Наложително е въвеждането на минимални наукометрични изисквания с общонационална валидност за присъждане на степени и заемане на академични длъжности от момента на влизане в сила на измененията към ЗРАСРБ;

4. Включването на тези изисквания да е задължително условие за заемането на академичните длъжности от момента на влизане в сила на измененията към закона.

5. Да се предвидят наказателни мерки при нарушение на закона.

В противен случай, в резултат от разпоредбите на § 19 и § 20 на ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ от ЗИД на МОН от 08.04.2015г. ще бъдат създадени две категории лица, придобили научна степен или заели академична длъжност – такива, които отговарят на съответните минимални национални изисквания и могат да бъдат избирани за членове на научни журита (или комисии) и такива, които не отговарят на съответните минимални национални изисквания и не могат да бъдат избирани за членове на научни журита (или комисии). Това би представлявало административен и правен абсурд.

В настоящия проектозакон не се третира проблемът с формирането на научните журита, който е съществен и в много случаи е предпоставка за безконтролното „произвеждане“ на професори и доценти.

➤ поименният състав на журито за заемане на академична длъжност практически е оставен на безконтролно формиране от ръководствата на съответните звена. Презумцията, че научните и факултетните съвети определят правилния състав (в смисъл на висока компетентност и обективност), в наши условия „не работи“;

➤ липсва баланс между права и отговорности на членовете на журито. В МОН постъпват многобройни сигнали за сформирани журита, които нямат необходимата компетентност или гарантирана обективност, като не са регламентирани механизми за проверка и контрол по същината на тези сигнали.

КОНКРЕТНИ ЗАБЕЛЕЖКИ

§1(6) Обстоятелствата по ал. 4 се вписват в регистъра по заявление на висшите училища или научните организации, или на самите лица. Заявителят декларира верността на заявените за вписване обстоятелства, които не се удостоверяват с официален документ. (да отпадне) Заявителят (в случая е организацията, а не физическото лице) декларира верността на заявените за вписване обстоятелства, които се удостоверяват с официален документ.

§32(2) Съответствието с минималните национални изисквания ... се установява с декларация от лицата... **Документът, удостоверяващ съответствието, се издава от работодателя** на лицата, с произтичащите от това отговорности при даване на неверни данни.